

Un quart de segle fomentant l'art tarragoní

Si us avancem que aquest reportatge ens introdueix a l'art de Tarragona, de segur que de seguida us vindran a la ment l'amfiteatre o el circ, les muralles o qualsevol altre dels nombrosos vestigis que hi resten de l'època romana. El pòsit cultural de la ciutat, tanmateix, i per extensió de les seves comarques, arriba molt més enllà, fins als nostres dies, com des d'ara farà 25 anys s'entossudeix a demostrar el Museu d'Art Modern.

La declaració de l'antiga Tàrraco com a Patrimoni de la Humanitat, el mes de desembre passat, no s'ha d'agrair tan sols als romans, i als que en els segles posteriors han procurat mantenir el seu llegat. Moltes persones i institucions més han contribuït també decisivament a deixar ben amunt el pavelló cultural de la ciutat, i entre elles, el Museu d'Art Modern de Tarragona –que sense anar més lluny, l'any 2000 va rebre més de 22.000 visitants– hi representa sens dubte un paper privilegiat. La seva història, tot i això, és molt més recent: tot comença el novembre de 1976, quan la Diputació crea un espai a la Casa Martí –situada al cor del nucli antic, i on havia viscut durant el segle XIX el científic altafullenc Antoni Martí i Franquès– on poder conservar i mostrar el seu valuós fons artístic, recopilat des del principi del decenni dels 60 amb l'adquisició del que encara avui és un dels seus estendards: el llegat de l'escultor de Móra d'Ebre Julio Antonio, integrant de la Generació del 98. Des del principi, tanmateix, el Museu es preocupà d'anar reunint altres col·leccions d'artistes locals, amb la qual cosa arribaren les pintures de Josep Sancho Piqué i José Nogué, les escultures de Salvador Martorell i Santiago Costa Vaqué, i la ceràmica de Ramon Carreté. Posteriorment, el patrimoni s'ha ampliat amb adquisicions o donacions dels pintors Joaquim Chancho i Josep Salmeron, o bé l'escultor Josep Cerdà, tots ells de diversos punts de la demarcació, perquè, tal com explica Rosa Ricomà, directora i conservadora del Museu, “mai no hi ha hagut un sol centre d'irradiació artística, ja que aquest s'ha anat

movent a cada època depenent de les circumstàncies socioculturals”. A més, la institució es nodreix també de les obres guardonades en els premis biennals d'escultura Julio Antonio i de pintura Josep Tapiró, que des de 1943 organitza la Diputació, amb la qual cosa el seu fons propi arriba avui a les 4.500 obres.

Art modern, però també contemporani. Tot i que el nom deixa ben clar que el Museu recull “art modern”, és a dir, sobretot del segle XIX, mai no s'ha tancat les portes al contemporani, un vessant que fomenten molt poques galeries a les comarques meridionals, i al qual aquí es dona sortida amb l'organització de fins a sis exposicions anuals. Per accedir-hi, la Diputació publica una convocatòria, a què concorren normalment artistes de tot l'estat. Els seleccionats veuran exposat el seu treball a la casa Martí, a canvi de cedir-hi després una obra, com és el cas més recent del dibuixant Carles Amill.

A banda, tal com explica Rosa Ricomà, “des que la Primavera fotogràfica de Catalunya va sortir de Barcelona, ens hem implicat en la difusió de la fotografia, que considerem un vessant artístic més, de gran valor”. De fet, la institució ja disposava d'un arxiu que es va encetar amb una sèrie del 1929 –que Pere Català i Pic i Hermenegild Vallvé i Vilallonga van presentar a l'Exposició Internacional de Barcelona–, i que posteriorment s'ha anat ampliant. A més, avui té un espai permanent per a l'art de les imatges, la sala Isidre Valentines. Anàlogament, la biblioteca s'ha especialitzat en textos que es refereixen a l'art de l'àmbit

El Museu d'Art Modern de Tarragona, situat al cor del nucli antic de la ciutat, en la Casa Martí, té un fons propi de 4.500 obres.

català dels segles XIX i XX, a més de recuperar catàlegs de nombroses exposicions de belles arts, que avui es poden trobar en el Fons de Documentació promogut per la Diputació.

Però l'activitat no para mai en una institució com aquesta, i per als propers mesos ja es preparen altres mostres, de la fotògrafa valenciana Julià Galán, del pintor tortosí Antonio Guansé, o bé la que commemorarà al novembre el 25è aniversari del Taller d'Orfebreria de l'Escola d'Art i Disseny de Tarragona. A més, d'aquí a poques setmanes es presentarà un llibre del professor de la Universitat Rovira i Virgili Antoni Salcedo, que està a punt d'editar-se amb motiu de l'ambiciosa macroexposició organitzada pel Museu entre el novembre del 1999 i l'abril del 2000, que ha ofert una panoràmica general però exhaustiva de l'"Art del segle XX a les comarques de Tarragona".

Una vocació plenament tarragonina. Aquesta vocació d'intentar abraçar un àmbit territorial molt més ampli que la ciutat estricta, precisament, és una de les principals peculiaritats del Museu, que, tal com explica Ricomà, també pretén reivindicar la producció "de la perifèria de Barcelona, que és més difícil que s'integri en la historiografia de l'art català, per, com a mínim, donar-la a conèixer i obrir-li portes que permetin entrar més a fons en el seu estudi". Amb aquest objectiu, precisament, la Diputació acaba de crear la beca "Lluís M. Saumells" —en homenatge a qui va ser durant molts anys director de l'Escola d'Art de Tarragona, mort el 1999—, que incentivarà la realització de treballs inèdits d'investigació sobre els artistes de la demarcació, i el termini de presentació de la qual acaba el 7 de juny.

Tot i això, l'aspecte més destacable d'aquesta voluntat descentralitzadora és l'organització des d'enguany, amb la col·laboració del Servei d'Atenció als Municipis, d'un seguit d'exposicions itinerants que s'ofereixen gratuïtament a totes les localitats de la demarcació, i que de moment tenen un notable èxit. I és que d'aquesta manera, tal com explica Ricomà, "s'optimitzen els espais culturals de cada municipi, i alhora podem fer arribar el nostre fons a molts més llocs". Ara mateix ja hi ha quatre exposicions "rodant" per la demarcació, i el Museu del Montsià serà el proper a beneficiar-se'n, ja que des del juny mostrarà una antològica sobre els artistes ebrencs del segle XX.

Tota aquesta febril activitat, tanmateix, de poc serviria sense tenir cura de les seves perspectives de futur, una constatació que el Museu té molt clara. És per això que atorga una gran importància a la formació dels futurs visitants, a qui es pretén introduir en el món de l'art des de ben petits. Amb aquest fi, impulsa des de ja fa uns anys un servei pedagògic d'assistència a les escoles catalanes, des d'infantil a secundària, que ha assolit una gran acceptació. Així, els ofereix monitoratge i material, i un quadern de treball sobre el fons de la institució, treballant fins i tot si cal "a la carta", d'acord amb les peticions dels centres. Tot plegat, segons Ricomà, esdevé una "eina de treball" molt útil per a completar la formació acadèmica, i tanca el ventall d'activitats d'un museu obert a iniciatives que promoguin més l'art de les comarques de Tarragona.

Òscar Palau

Amb el suport de:

Patronat de Turisme de la Diputació de Tarragona

Costa Daurada

i Diputació de Tarragona

DIPUTACIÓ DE
TARRAGONA